

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH140050
NAZWA
OBSZARU Łąki Ostrówieckie

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH140050	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Łąki Ostrówieckie

1.4. Data opracowania 2008-01	1.5. Data aktualizacji 2024-11
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2021-11
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 14 października 2021 r. w spr. soo Łąki Ostrówieckie (PLH140050)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

[Powrót](#)

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
21.2559

Szerokość geograficzna
52.0359

2.2. Powierzchnia [ha]:
954.58

2.3. Obszar morski [%]
0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2 Nazwa regionu

PL12	Mazowieckie
------	-------------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

[Powrót](#)

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3150			44.82		M	B	C	B	B
6410			61.02		M	C	C	C	C
6430			3.84		M	C	C	C	C
6510			229.36		M	C	C	C	C
9170			6.38		M	B	C	B	B
91E0			8.02		M	D			

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

--	--	--

Gatunki					Populacja na obszarze						Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
A	1188	Bombina bombina			p					DD	D			
M	1337	Castor fiber			p	5	10	i	P	P	D			
I	1060	Lycaena dispar			p				P	DD	C	C	C	C
I	1084	Osmoderma eremita			p				P	DD	C	C	C	C
I	6177	Phengaris teleius			p				C	DD	C	B	B	B
I	1014	Vertigo angustior			p				R	DD	C	B	A	C
I	1016	Vertigo moulinsiana			p				R	DD	D			

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N19	0.1
N06	3.85
N21	2.71
N23	1.14
N10	57.99
N12	34.21
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar Łąki Ostrówieckie stanowi fragment prawobrzeżnego, niegdyś zalewanego tarasu doliny Wisły.

Krajobraz obszaru tworzy mozaika siedlisk hydrogenicznych typowych dla doliny dużych rzek nizinnych. Pozostałością po dawnym korycie Wisły są starorzecza, z których większość jest całkowicie wypłycona i tworzy lokalne zagłębienia o charakterze podłużnych rynien lub mis, porośniętych przez szuwały turzycowe związku *Magnocaricion* i ziołorośla ze związku *Filipendulion ulmariae* z licznie występującymi: wiązówką błotną *Filipendula ulmaria*, krwawnicą pospolitą *Lythrum salicaria* i tojeścią pospolitą *Lisymachia vulgaris*. Otaczają je wąskie, poprzerywane pasy zadrzewień łęgowych. Jedynie cztery zbiorniki posiadają lustro wody, a największe z nich nazywane jest Jeziolem Rokola. Sąsiaduje ono z parkiem, w którym obecnie na drodze naturalnej sukcesji wykształciły się grądy *Tilio-Carpinetum*. Starorzecza tworzą układ przestrzenny z rozległymi kompleksami zbiorowisk trawiastych, na które składają się zmiennowilgotne łąki kaczeńcowe ze związku *Calthion*, wilgotne łąki trzęślicowe ze związku *Molinion* oraz łąki świeże ze związku *Arrhenatherion elatioris*. Całość uzupełniają zarośla wierzb *Salicetum pentandro-cinereae* i nieliczne szpalery drzew. Istotnym elementem lokalnego krajobrazu są tereny rolnicze (zajmujące prawie 40% ostoi). Składają się na nie grunty orne, sady oraz odłogi i ugory, które zdominowały zbiorowiska nawłoci późnej *Solidago gigantea*. Obszar zamieszkiwany jest przez 7 gatunków płazów: ropuchę szarą *Bufo bufo*, grzebiuszkę ziemną *Pelobates fuscus*, żaby – trwaną *Rana temporaria*, moczarową *Rana arvalis*, śmieszkę *Pelophylax ridibundus*, wodną *Pelophylax esculentus* i jeziorkową *Pelophylax esculentus* oraz 3 gatunki gadów: zaskrońca *Natrix natrix*, jaszczurki - żyworódkę *Lacerta vivipara* i zwinkę *Lacerta agilis*. Z bezkręgowców na uwagę zasługuje obecność - pachnicy dębowej *Osmoderma eremita*, czerwoczyka nieparka *Lycaena dispar*, modraszka telejusa *Phengaris (Maculinea) teleius* i poczwarówki zwężonej *Vertigo angustior*. Wraz z Mazowieckim i Chojnowskim Parkiem Krajobrazowym, obszarem Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004 i Warszawskim Obszarem Chronionego Krajobrazu, obszar stanowi ciąg korytarza ekologicznego o znaczeniu zarówno lokalnym, jak i regionalnym. Z innych niż przyrodnicze aspektów, na uwagę zasługuje obecność w granicach obszaru Pałacu w Otwocku Wielkim, będącego jedną z niewielu tak dobrze zachowanych na Mazowszu późnobarokowych siedzib magnackich.

4.2. Jakość i znaczenie

3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*. Starorzecza stanowią jeden z najważniejszych elementów przyrodniczych tutejszego krajobrazu, zwłaszcza największe z nich, występujące pod nazwą - Jezioro Rokola. Powstały one w wyniku erozyjnej i akumulacyjnej działalności wód Wisły, która w granicach terasy zalewowej w holocenie, silnie meandrując, zmieniała często swoje koryto. Z waloryzujących siedlisko przyrodnicze zbiorowisk ze związków *Potamion* i *Nymphaeion* stwierdzono zespoły: moczarki kanadyjskiej *Elodeetum canadensis*, włosienicznika krążkolistnego *Ranunculetum circinatis*, rogatka sztywnego *Ceratophylletum demersi*, wywłócznika okółkowego *Myriophylletum verticillatis*, rdestnic - polyskującej *Potametum lucenstis*, przeszytej *Potametum perfoliatis*, grzebieniastej *Potametum pectinatis* oraz pływającej *Potametum natantis*, grążela żółtego i grzybieni białych *Nuphar-Nymphaeetum albae*, żabiścieku pływającego i osoki aloesowatej *Hydrocharitetum morsus-ranae*. Strefę brzegową starorzeczy porasta roślinność szuwarowa. Spośród zespołów ze związku *Phragmition* grupującego szuwały właściwe (wysokie) można tu wyróżnić szuwały: trzcinowy *Phragmitetum australis*, pałki wąskolistnej *Typhetum angustifoliae*, pałki szerokolistnej *Typhetum latifoliae*, skrzypu bagiennego *Equisetum fluvatile*, jeżogłówki gałęzistej *Sparganietum erecti* i oczeretu jeziornego *Scirpetum lacustris*. W miejscach, w których w pełni sezonu wegetacyjnego woda wysycha, wykształciły się szuwały manny mielec *Glycerietum maximae*, ponikła błotnego *Eleocharietum palustris*, strzałki wodnej *Sagittario-Sparganietum emersi* oraz zbiorowisko *Oenanthe-Rorippetum* budowane przez kropidło wodne *Oenanthe aquatica* i rzepichę ziemnowodną *Rorippa amphibia*. Strefę nadbrzeżną i skrajne obrzeża mis starorzeczy porastają ziołorośla związku *Convolvulion sepium*, zadrzewienia olszowe, fragmenty łągów oraz zarośla wierzbowe. Wszystkie sześć starorzeczy ma bardzo duże walory przyrodnicze.

Biorąc powyższe pod uwagę, reprezentatywność i stan zachowania siedliska oceniono jako dobre i nadano parametrom ocenę B. Względna powierzchnia siedliska przyrodniczego w obszarze nie przekracza 2% ogólnej powierzchni pokrytej przez ten typ siedliska przyrodniczego w obrębie kraju, w związku z czym parametr ten również otrzymał ocenę C. Ocenę ogólną określono metodą najlepszej oceny eksperckiej i nadano jej wartość dobrą – B.

6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion*

Łąki cechuje znaczny stopień przekształcenia. W wyniku zaniechania użytkowania oraz zaburzeń w systemie hydrologicznym (przesuszenie, zabagnienie) doszło do utraty cech swoistych dla tego typu zbiorowisk roślinnych. Następstwem jest zaawansowana sukcesja wtórna, tj. rozwój krzewów i podrostu drzew oraz

ekspansja gatunków roślin zielnych. W miejscach o znacznym poziomie wód gruntowych wzrasta rola gatunków ziołoroślowych ze związku *Filipendulion ulmariae* i szuwarowych związku *Magnocaricion*. Płaty przesuszone kolonizowane są przez śmiałka darniowego *Deschampsia caespitosa*, pokrzywę zwyczajną *Urtica dioica* i ostrożeńca lancetowatego *Cirsium vulgare*. Zdegradowane łąki trzęślicowe opalone są przez nawłoc późną *Solidago gigantea*. Wszystkie płaty łąk trzęślicowych w większym lub mniejszym stopniu cechuje: znaczne nagromadzenie martwej materii (wojłok) utrudniające kiełkowanie i wzrost roślin, zmniejszony udział jakościowy i ilościowy gatunków charakterystycznych, ekspansja roślin zielnych rodzimych i obcego pochodzenia, fragmentacja powierzchni i postępująca sukcesja. W obrębie Obszaru stwierdzono jedynie zmiennowilgotne łąki sitowo-trzęślicowe *Junco-Molinietum* (Podtyp 6410.2). Cechuje je dominacja sitów *Juncus* sp. przy zmniejszonym udziale trzęślicy modrej *Molinia caerulea*. Z gatunków charakterystycznych większą stałość i ilościowość wykazuje jedynie krwisiąg lekarski *Sanguisorba officinalis* i sierpik barwierski *Serratula tinctoria*.

Biorąc powyższe pod uwagę, reprezentatywność siedliska uznano za znaczącą, zaś stan zachowania siedliska oceniono jako średni, dlatego też obu parametrom nadano ocenę C. Względna powierzchnia siedliska przyrodniczego w obszarze nie przekracza 2% ogólnej powierzchni pokrytej przez ten typ siedliska przyrodniczego w obrębie kraju, w związku z czym parametr ten również otrzymał ocenę C. Ocenę ogólną określono metodą najlepszej oceny eksperckiej i nadano jej wartość znaczącą – C.

6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) Siedlisko zostało wymienione w SDF w ramach tzw. Shadow List 2008, zaś weryfikacja w ramach prac Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego (WZS) dla województwa mazowieckiego nastąpiła w październiku 2008 r. Krótki czas przeznaczony na ww. prace terenowe oraz późna pora roku utrudniały szczegółową weryfikację różnicowania zbiorowisk. Pojawiło się także wiele problemów dotyczących typologii zbiorowisk, identyfikacji siedlisk przyrodniczych oraz oceny ich stopnia typowości (reprezentatywności) i trwałości. Weryfikacja siedliska nastąpiła wówczas wyłącznie w oparciu o kryterium fitosocjologiczne Matuszkiewicza (2001), z uwzględnieniem opracowania Mroza (2004), który za siedlisko uznawał wszystkie zbiorowiska w randze zespołu ze związku *Convolvulion sepium* z wyjątkiem fitocenozy z dużym udziałem obcych gatunków inwazyjnych oraz ruderalnych. Automatyczne klasyfikowanie w ramach prac WZS wszystkich płatów z tego związku za siedlisko budziło wątpliwości, na co wskazała dokumentacja sporządzona na potrzeby planu zadań ochronnych (Falkowski 2014). Badania uzupełniające wiedzę wykonane w 2018 r. wykazały obecność zbiorowisk ziołoroślowych reprezentowanych przez trzy zespoły: pokrzywy zwyczajnej i kielisznika zaroślowego *Urtico-Calystegietum sepium*, niecierpka gruczołowatego i kielisznika zaroślowego *Impatiens glanduliferae-Convolvuletium sepium* oraz rdestówki zaroślowej i chmielu zwyczajnego *Fallopia-Humuletum lupuli*. Za identyfikator fitosocjologiczny siedliska przyrodniczego 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) uznaje się jedynie pierwszy z wymienionych zespołów (Mróz i in. 2012) z zastrzeżeniem, że fitocenozy zdominowane przez rośliny obcego pochodzenia nie są przedmiotem ochrony w sieci Natura 2000 (Mróz 2004). Mając powyższe na uwadze w trakcie badań terenowych oraz podczas analizy materiału fitosocjologicznego jako siedlisko 6430 zakwalifikowano jedynie dwa płaty ziołorośli pokrzywy zwyczajnej i kielisznika zaroślowego *Urtico-Calystegietum sepium*, o łącznej powierzchni 3,84 ha. Ich stan zachowania oceniono jako niezadowalający (U1) na co składa się przede wszystkim mała reprezentatywność wyrażona niewielką liczbą gatunków roślin charakterystycznych (3 gatunki w zdjęciu fitosocjologicznym) oraz niewielkim bogactwem gatunkowym wyrażanym średnią liczbą gatunków w zdjęciach fitosocjologicznych (9 gatunków). Również perspektywy ochrony oceniono na niezadowalające (U1) ze względu na masowe występowanie w Obszarze obcych gatunków inwazyjnych: nawłoci późnej *Solidago gigantea*, niecierpka gruczołowatego *Impatiens glandulifera* oraz kolczurki klapowanej *Echinocystis lobata*. Pojawił się również w ostatnich latach rdestowiec sachaliński *Reynoutria sachalinensis*. Wszystkie wymienione gatunki łatwo kolonizują ziołorośla. Należy jednocześnie podkreślić fakt, że na terenie Obszaru brak jest rzek oraz innych naturalnych cieków wodnych, tj. jednego z kluczowych elementów warunkujących występowanie siedliska. Brak jest również uzasadnionych ekonomicznie i przyrodniczo działań ochronnych mogących przyczynić się do utrzymania siedliska w dłuższym horyzoncie czasu.

Biorąc powyższe pod uwagę, reprezentatywność siedliska oraz stan zachowania siedliska oceniono jako średni i obu parametrom nadano ocenę C. Względna powierzchnia siedliska przyrodniczego w obszarze nie przekracza 2% ogólnej powierzchni pokrytej przez ten typ siedliska przyrodniczego w obrębie kraju, w związku z czym parametr ten również otrzymał ocenę C. Ocenę ogólną określono metodą najlepszej oceny

eksperckiej i nadano jej wartość znaczącą – C. Oceny omawianego siedliska dokonano na podstawie badań terenowych i dokumentacji do planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 oraz wyników badań przeprowadzonych w 2018 r. (Falkowski i inni, 2018)

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)

Podobnie jak w przypadku łąk trzęślicowych w wyniku zaniechania lub ograniczenia użytkowania uruchomione zostały procesy sukcesji. Z jednej strony zarastają krzewami i podrostem drzew, z drugiej wzrasta rola innych gatunków roślin zielnych zwłaszcza ekspansywnych traw m.in. śmiałka darniowego *Deschampsia caespitosa* oraz nawłoci późnej *Solidago gigantea*. Jednocześnie w niemal połowie płatów po każdym sezonie wegetacyjnym wzrasta grubość martwej nierozłożonej materii (wojłok), utrudniająca kiełkowanie i wzrost gatunków łąkowych. Siedlisko przyrodnicze reprezentowane jest wyłącznie przez wilgotne postaci łąki rajgrasowej *Arrhenatheretum elatioris* (podtyp 6510.1). Oprócz rajgrasu wyniosłego *Arrhenatherum elatius* do charakterystycznych gatunków należą m.in.: barszcz syberyjski *Heracleum sybericum*, chaber łąkowy *Centaurea jacea*, dzwonek rozpięchły *Campanula patula*, koniczyzna łąkowa *Trifolium pratense*, babka lancetowata *Plantago lanceolata*, krwawnik pospolity *Achillea millefolium*, bodziszek łąkowy *Geranium pratense*, kupkówka pospolita *Dactylis glomerata*, przytulia pospolita *Galium mollugo*, przytulia właściwa *Galium verum*, tomka wonna *Anthoxanthum odoratum* i wiechliną łąkową *Poa pratensis*. Pod względem fitosocjologicznym w obrębie Obszaru występuje 5 podzespołów: *Arrhenatheretum elatioris alchemilletosum* ze znacznym udziałem krwawnika pospolitego; *Arrhenatheretum elatioris sanguisorbetosum officinalis* ze znacznym udziałem krwiściagu lekarskiego; *Arrhenatheretum elatioris alopecuro-polygotosum*, ze znacznym udziałem ilościowym gatunków przechodzących z wilgotnych łąk należących do związku *Calthion palustris*, zwłaszcza: rdestu wężownika *Polygonum bistorta*, firletki poszarpanej *Lychnis flos-cuculi* i jaskra ostrego *Ranunculus acris*; *Arrhenatheretum elatioris caricetosum gracilis* z turzycą zaostrzoną; *Arrhenatheretum elatioris alopecuro-phalaridetosum* ze zwiększonym udziałem mozgi trzcinowatej *Phalaris arundinacea*, krwawnicy pospolitej *Lythrum salicaria*, wiązówki błotnej *Filipendula ulmaria* i tojeści pospolitej *Lisimachia vulgaris*.

Biorąc powyższe pod uwagę, reprezentatywność siedliska uznano za znaczącą, a stan zachowania oceniono jako średni, dlatego też obu parametrom nadano ocenę C. Powierzchnia względna siedliska, tj. udział powierzchni pokrytej siedliskiem przyrodniczym w obszarze w stosunku do całkowitej powierzchni pokrytej przez ten typ siedliska w obrębie terytorium państwa nie przekracza 2%, w związku z czym parametr ten otrzymał ocenę C. Ocenę ogólną określono metodą najlepszej oceny eksperckiej i nadano jej wartość znaczącą – C.

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)

Siedlisko reprezentowane jest przez grąd subkontynentalny *Tilio-Carpinetum* (podtyp: 9170-2). Drzewostan w najwyższym piętrze tworzą okazałe, blisko 200-letnie, dęby szypułkowe *Quercus robur*, lipy - drobnolistne *Tilia cordata* i szerokolistne *T. platyphyllos* oraz jesiony wyniosłe *Fraxinus excelsior*. W drugim piętrze zaznacza się dominacja graba *Carpinus betulus*, klonów zwyczajnego *Acer platanoides* i jawora *A. pseudoplatanus*. Lokalnie, w mikrosiedliskach wilgotnych pojawiają się wiązy: szypułkowy *Ulmus laevis* i górski *U. glabra*. Warstwę krzewów tworzy przeważnie wiciokrzew pospolity *Lonicera xylosteum*, odnawiający się grab i masowy podrost obu gatunków klonów. Runo w zależności od warunków świetlnych wykazuje znaczne zróżnicowanie tak pod względem składu gatunkowego, jak i struktury. Z gatunków typowych dla grądów występują tu m.in.: zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*, groszek wiosenny *Lathyrus vernus*, kostrzewa olbrzymia *Festuca gigantea*, miodunka ćma *Pulmonaria obscura*, podagrycznik zwyczajny *Aegopodium podagraria*, bluszcz kurdybanek *Glechoma hederacea*. W Obszarze, pomimo że nie nastąpił jeszcze koniec regeneracji roślinności gradowej, można na podstawie runa doszukać się słabo widocznego zróżnicowania siedliskowego i wilgotnościowego dwóch postaci grądów w randze podzespołów: grądu czyścicowego *Tilio-Carpinetum stachyetosum* (z nalotem jesionu w runie i obecnością gatunków wilgociolubnych), co być może świadczy o dawnych związkach z łągami *Ficario-Ulmetum* oraz grądu typowego *Tilio-Carpinetum typicum*.

Biorąc powyższe pod uwagę, reprezentatywność i stan zachowania siedliska oceniono jako dobre i obu parametrom nadano ocenę B. Względna powierzchnia siedliska przyrodniczego w obszarze nie przekracza 2% ogólnej powierzchni pokrytej przez ten typ siedliska przyrodniczego w obrębie kraju, w związku z czym parametr ten również otrzymał ocenę C. Ocenę ogólną określono metodą najlepszej oceny eksperckiej i nadano jej wartość dobrą – B.

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe.

Badania terenowe oraz weryfikacja wyników prac prowadzonych na potrzeby planu zadań ochronnych, wskazały, że siedlisko charakteryzuje bardzo niski stopień reprezentatywności (zarówno na poziomie krajowym jak i regionalnym) oraz zły stan zachowania (m.in. juwenalizacja drzewostanu, neofityzacja i przesuszenie, w tym brak zalewów). Siedlisko zostało usunięte z przedmiotów ochrony.

1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*

Gatunek związany jest ze środowiskami wilgotnych łąk i torfowisk niskich w dolinach rzek i w otoczeniu jezior. Preferuje tereny nadwodne oraz obrzeża rowów melioracyjnych. Pojaw motyla przy jednym pokoleniu w roku trwa od końca czerwca do końca lipca. Przy dwóch pokoleniach pierwsze pojawia się od początku czerwca do początku lipca, a drugie od końca lipca do końca sierpnia. Gąsienica żyje głównie na szczawiu lancetowatym *Rumex hydrolapathum*, ostatnio coraz częściej spotykana też na innych gatunkach szczawiu, takich jak szczaw tępolistny *R. obtusifolius*, szczaw kędzierzawy *R. crispus* i szczaw zwyczajny *R. acetosa* (Ebert 1991). Należy zatem unikać wykaszania obrzeży rowów melioracyjnych, gdzie rosną gatunki szczawiu będące roślinami pokarmowymi gąsienic, w trakcie wzmożonej aktywności czerwończyka nieparka. W obrębie Obszaru gatunek jest średnio liczny.

Biorąc powyższe pod uwagę, stwierdzono, że wielkość populacji gatunku i jej zagęszczenie w stosunku do populacji krajowej nie przekracza wartości 2% w związku z tym parametr populacji oceniony został na poziomie – C. Stan zachowania należy ocenić jako średni, dlatego też nadano mu ocenę C. Populację ocenia się jako nieizolowaną w obrębie rozległego obszaru występowania w związku z czym parametr otrzymał ocenę C. Ocenę ogólną określono metodą najlepszej oceny eksperckiej i nadano jej wartość znaczącą – C. Ocenę omawianego siedliska dokonano na podstawie badań terenowych i dokumentacji do planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 oraz wyników badań prowadzonych w 2018 r. (Mięsikowski i inni 2018)

1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*

Pachnica dębowa jest saproksylofagiem przechodzącym rozwój w próchnowiskach drzew liściastych, w tym głównie lipy drobnolistnej, wierzby i dębów. Szczególnie chętnie zasiedla dziuple drzew rosnących w niewielkich grupach lub szpalerach, dobrze nasłonecznionych, stąd często znajdowana jest w przydrożnych alejach i starych parkach. Najważniejszymi zagrożeniami dla tych chrząszczy jest utrata siedlisk w wyniku usuwania starych dziuplastych drzew. W granicach obszaru Natura 2000 pachnicę dębową wykazano w 2007 r., a następnie w 2009 r. w pobliżu Karczewa. W ramach prac nad planem zadań ochronnych największe zagęszczenie zasiedlonych drzew odnotowano na terenie parku przypałacowego w Otwocku Wielkim. Poza terenem parku gatunek występuje w pniach kilku starych, dziuplastych wierzby (o pierśnicy powyżej 0,7 m), rosnących wokół Jeziora Rokola. Niniejsze potwierdziły również wyniki badań prowadzonych w 2018 r.

Biorąc powyższe pod uwagę Wielkość populacji gatunku i jej zagęszczenie w stosunku do populacji krajowej nie przekracza wartości 2% w związku z tym parametr ten oceniony został na poziomie – C. Stan zachowania należy ocenić jako średni, (ocena C). Populację ocenia się jako nieizolowaną w obrębie rozległego obszaru występowania w związku z czym parametr otrzymał ocenę C. Ocenę ogólną określono metodą najlepszej oceny eksperckiej i nadano jej wartość znaczącą – C. Ocenę omawianego siedliska dokonano na podstawie badań terenowych i dokumentacji do planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 oraz wyników badań prowadzonych w 2018 r. (Mięsikowski i inni 2018)

6177 Modraszek telejus *Maculinea (Phengaris) teleius*

Siedliskiem występowania gatunku są wilgotne łąki trzęślicowe, torfowiska niskie oraz torfowiska węglanowe, a jego obecność jest uzależniona od istnienia rośliny pokarmowej (wyka ptasia *Vicia cracca*, sierpik barwierski *Serratula tinctoria*, krwiściąg lekarski *Sanguisorba officinalis*) i odpowiedniego gatunku mrówek. Zagrożeniem dla gatunku są zarówno melioracje i związana z nimi intensyfikacja użytkowania wilgotnych łąk, jak również naturalna sukcesja, która prowadzi do zastępowania łąk zaroślami wierzbowymi, brzoźowymi i olszowymi. Najważniejszym jest dbanie o utrzymanie środowisk na odpowiednim etapie sukcesji, który umożliwia rozwój rośliny pokarmowej gąsienic i sprzyja obecności właściwych gatunków mrówek. Ogólnie, populację w obrębie obszaru należy uznać za nieliczną. Uwzględniając jednak ilość stanowisk gatunku, ich

rozmieszczenie w obszarze (w tym zachowanie możliwych połączeń funkcjonalnych dla dyspersji gatunku i wymiany genowej w obrębie populacji bytującej w obszarze), przyjąć można, że populacja jest rozproszona w obrębie obszaru. Tym samym, pomimo złych lub niezadowalających perspektyw ochrony dla poszczególnych stanowisk przyjmuje się, że utrzymanie obecności gatunku w obszarze w najbliższym latach nie jest zagrożone pod warunkiem zachowania trwałych użytków zielonych.

Biorąc powyższe pod uwagę stwierdzono, że wielkość populacji gatunku i jej zagęszczenie w stosunku do populacji krajowej nie przekracza wartości 2%, w związku z czym parametr ten otrzymał ocenę C. Stan zachowania gatunku i jego siedliska, głównie za sprawą licznie występującej rośliny żywicielskiej (krwiściąg lekarski) należy ocenić jako dobry – B. To populacja nieizolowana, ale występującą na peryferiach zasięgu gatunku, w związku z czym parametr ten otrzymał ocenę B. Ocenę ogólną określono metodą najlepszej oceny eksperckiej i nadano jej wartość znaczącą – C. Ocenę omawianego siedliska dokonano na podstawie badań terenowych i dokumentacji do planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 oraz wyników badań prowadzonych w 2018 r. (Mięsikowski i inni 2018)

1014 Poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*

W ramach prac nad dokumentacją planu zadań ochronnych w granicach obszaru stwierdzono występowanie dwóch gatunków poczwarówek, tj. poczwarówki zwężonej i jajowatej *Vertigo moulinsiana*, przy czym wyłącznie pierwsza z nich jest przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000. Poczwarówka zwężona jest gatunkiem najliczniej reprezentującym przedstawicieli *Vertigo*, umieszczonych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. Należy do ślimaków wymagających siedlisk o stałej wilgotności. Mogą to być zarówno torfowiska jak i inne obszary wodno-błotne bogate w węglan wapnia. Typowym ich siedliskiem są turzycowiska, nierzadko z trzciną pospolitą *Phragmites australis* i manną mielec *Glyceria maxima*. Obserwacje terenowe prowadzone w 2014 r. na potrzeby planu zadań ochronnych wykazały liczne występowanie gatunku na stanowisku o powierzchni około 0,01 ha, w południowo-wschodniej części obszaru.

Wielkość populacji gatunku i jej zagęszczenie w stosunku do populacji krajowej nie przekracza wartości 2%, w związku z czym parametr ten otrzymał ocenę C. Stan zachowania należy ocenić jako dobry, dlatego też parametr ten oceniono na poziomie B. Populację ocenia się jako niemal izolowaną, w związku z czym parametr ten otrzymał ocenę A. Ocenę ogólną określono metodą najlepszej oceny eksperckiej i nadano jej wartość znaczącą – C. W ramach działań wynikających z planu zadań ochronnych dla obszaru, planowane jest przeprowadzenie prac z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiocie ochrony. Ponowna weryfikacja ocen nastąpi po przeprowadzeniu ww. prac. Ocenę omawianego siedliska dokonano na podstawie badań terenowych i dokumentacji do planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. (Stróżyński 2014)

1016 Poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana*.

Obserwacje terenowe prowadzone w 2014 r. na potrzeby planu zadań ochronnych wykazały występowanie gatunku na tym samym stanowisku co poczwarówka zwężona. Wielkość populacji gatunku i jej zagęszczenie w stosunku do populacji krajowej kształtuje się jednak na poziomie nieistotnym (ocena populacji – D).

1337 Bóbr europejski *Castor fiber*.

Występowanie gatunku zostało potwierdzone w granicach obszaru Natura 2000. Obszar prawdopodobnie należy uznać za terytorium występowania jednej lub dwóch rodzin. Gatunek nieistotny (ocena populacji – D).

4056 Zatokczek łamliwy *Anisus corticulus* Gatunek nie występuje na terenie obszaru Natura 2000. Podczas wyznaczania obszaru najprawdopodobniej doszło do błędu. Badania prowadzone na potrzeby planu zadań ochronnych potwierdziły brak występowania gatunku. Z tego też względu informacja o występowaniu ślimaka została usunięta z pzo. Stosowny wniosek o zmianę danych w Standardowym Formularzu Danych został złożony do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*

Kumak nizinny w granicach obszaru obserwowany był w latach 90-tych. Z tego też względu na początku 2008 r., przy okazji zgłoszenia obszaru jako proponowanego do objęcia ochroną w ramach sieci Natura 2000, gatunek został wymieniony w projekcie Standardowego Formularza Danych obszaru. Jeszcze tego samego roku, prace terenowe prowadzone przez Wojewódzki Zespół Specjalistyczny nie potwierdziły

występowania gatunku, mimo to informacja na jego temat została utrzymana w ww. dokumencie. Badania prowadzone w 2014 r. na potrzeby planu zadań ochronnych, mimo że obejmowały okres wzmożonej aktywności płazów, również nie potwierdziły występowania gatunku w obszarze. Wskazać jednak należy, iż z uwagi na występowanie dogodnych siedlisk możliwe jest występowanie szczątkowych populacji gatunku na terenie ostoi, bądź też wykorzystywanie jej w okresie migracji. Niniejsze jednak wskazuje na zasadność zmiany statusu gatunku z przedmiotu ochrony na nieistotny (ocena reprezentatywności - D).

W poprzednich wersjach SDF wykazywane były siedliska przyrodnicze: 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum), 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (z oceną D), 6230 Górskie i nizinne murawy bliźniczkowe Nardion (z oceną D) i gatunek 1032 Skójką gruboskorupowa Unio Crassus, jednakże występowanie ww. siedlisk i gatunku nie zostało potwierdzone podczas prac prowadzonych w 2014 r. na potrzeby sporządzenia dokumentacji planu zadań ochronnych – w 2019 Komisja Europejska zaakceptowała usunięcie ich z listy siedlisk (pkt 3.1) i gatunków (pkt 3.2) w SDF.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	A02.03		o
H	A03.03		o
M	A08		o
M	B02.04		o
M	D01.02		o
M	E01.03		o
M	E03.01		o
L	F01		o
L	F03.02.01		o
M	G01.01		o
M	G05.01		o
M	G05.04		o
M	G05.06		o
M	H01		o
H	I01		b
H	J02.05		o
M	J02.10		o
H	K02.01		i
H	K06		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	X		o

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/wojewódzstwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1) Biuro Badań, Monitoringu i Ochrony Przyrody „EcoFalk”. Dokumentacja sporządzona na potrzeby planu zadań ochronnych dla obszaru Łąki Ostrówieckie PLH140050. Siedlce 2014 r.2) Biuro Badań, Monitoringu i Ochrony Przyrody „EcoFalk”. Ekspertyza na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy dla obszaru Natura 2000 Łąki Ostrówieckie PLH140050 w zakresie siedliska przyrodniczego – 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylin alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*). Siedlce 2018 r.3) GOBIO – Usługi Przyrodnicze Michał Mięsikowski. Wykonanie ekspertyzy przyrodniczej gatunków owadów: czerwoczyka nieparka, modraszek teleiusa oraz pachnicy dębowej na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy na obszarze Natura 2000 Łąki Ostrówieckie PLH140050. Toruń 2018 r.4) Bistula-Prószyński G. 2014. Ekspertyza entomologiczna na potrzeby opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łąki Ostrówieckie PLH140050 - modraszek telejus *Phengaris teleius* 6177, i czerwoczyk nieparek *Lycaena dispar* 1060. Biuro Badań, Monitoringu i Ochrony Przyrody „EcoFalk”.5) Falkowski M. 2014. Ekspertyza botaniczna na potrzeby opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łąki Ostrówieckie PLH140050. Biuro Badań, Monitoringu i Ochrony Przyrody „EcoFalk”.6) Górski P. 2014. Ekspertyza herpetologiczna na potrzeby opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łąki Ostrówieckie PLH140050. Biuro Badań, Monitoringu i Ochrony Przyrody „EcoFalk”. 7) Stróżyński W. 2014. Ekspertyza malakologiczna na potrzeby opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000: Kampinoska Dolina Wisły PLH140029, Łąki Ostrówieckie PLH140050 i Łąki Soleckie PLH140055.

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL04	76.65				

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL04	Warszawski	*	76.65

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

[Powrót](#)

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie
Adres:	Polska Henryka Sienkiewicza 3 00-015 Warszawa
Adres e-mail:	sekretariat@warszawa.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒ Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łąki Ostrówieckie PLH140050 Link: https://edziennik.mazowieckie.pl/legalact/2017/12467/
☐ Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐ Nie	

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH140050

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--